

שנינו במשנה: וְכָל שְׂאִינוֹ בְּשֵׁר לְהַצְנִיעַ ואין מצניעין כמזהו והוציאו
בשבת, אינו חייב אלא המצניעו.
אָמַר רַבִּי אֱלֶעָזָר, הָא – כלל זה ששנינו במשנתנו, שכל שאינו מין
העשוי לצורך האדם, והצניעו אדם אחד, הוא מתחייב על הוצאתו
ואחרים פטורים, הוא דְּלֹא כְּרַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן אֱלֶעָזָר, דִּתְנִינָא, כָּלֵל
אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן אֱלֶעָזָר, כֹּל דְּבַר שְׂאִינוֹ בְּשֵׁר לְהַצְנִיעַ מִפְּנֵי
שאינו מין חשוב, וְכֵן כֹּל דְּבַר שְׂאִין מְצַנִּיעִין כְּמִזְהוּ מִפְּנֵי שֶׁאֵין בו
שיעור חשוב הראוי להצניעו, וְהוּבָשֶׁר לֹזָה – והחשיבו אדם אחד
וְהַצְנִיעוּ, וְכֵן אִם אֶחָד וְהוֹצִיאוֹ לאותו חפץ שהצניע הראשון,
נִתְחַיֵּב זֶה שֶׁהוֹצִיאוֹ בְּמַחֲשָׁבָה שֶׁל זֶה שֶׁהַצְנִיעוּ, כלומר, שהמוציא
חפץ זה חייב עליו הגם שאין בו שיעור, מפני שמחשבת המצניע נתנה
לו חשיבות.

משנה

משנה זו מפרטת שיעורם של מאכלי בהמה שונים כדי להתחייב על
הוצאתם: הַמוֹצִיא תְּכָן, שיעורו להתחייב הוא כְּמִלֹּא פִּי פֶרֶה, מפני
שהתבן הוא מאכל פרה. המוציא עֶצֶה – תבן של קטנית, שיעורה
להתחייב הוא כְּמִלֹּא פִּי גִמְלָה, שהוא יותר ממלוא פי פרה, מפני
שהיא מאכל גמל. המוציא עֶמֶד – קשים של שבלים, שיעורו כְּמִלֹּא
פִּי מִלָּה, מפני שהוא מאכל טלה. המוציא עֶשְׂכִּים, שיעורם כְּמִלֹּא
פִּי גִדִּי, שהוא פחות מפי טלה. מפני שהם מאכל גדי. המוציא עֶלִי
שׁוֹם וְעֵלִי בְּצִלִּים, אם הם לחים, שיעורם בְּגִדוֹנֶתָה – תאנה יבשה,
משום שראויים למאכל אדם, ושיעור הוצאת מאכלי אדם הוא
בגרוגרת, ואם הם יבשים, שיעורם כְּמִלֹּא פִּי גִדִּי, משום שהם מאכל
גדי.

מוסיפה המשנה: וְאִין מְצַטְרְפִין מינים אלו זה עם זה להשלים
השיעור הנצרך כדי להתחייב על הוצאתם, מִפְּנֵי שֶׁלֹּא שְׁוֹו
בְּשִׁיעוּרֵיהֶן, שלכל מין יש שיעור אחר שחייבים על הוצאתו, ולא
יתכן שמין ששיעורו גדול ישלים מין ששיעורו קטן.

גמרא

שנינו במשנה ששיעור העצה שחייבים על הוצאתה בשבת הוא
כמלוא פי גמל. מבררת הגמרא: מֵאֵי עֶצֶה. משיבה הגמרא: אָמַר רַב
יְהוּדָה, תְּכָן שֶׁל מִינֵי קִטְנִית.
הגמרא מביאה מחלוקת אמוראים אודות חילוקי השיעורים השנויים
במשנתנו: כִּי אֵתָא – כשבא רַב יְדִמִי מֵאַרְץ יִשְׂרָאֵל לבבל אָמַר,
הַמוֹצִיא תְּכָן כְּמִלֹּא פִּי פֶרֶה שהוא השיעור שחייבים על הוצאתו,
אלא שהוציאו בכדי להאכילו לְגִמְלָה, שמלוא פיו גדול ממלוא פי
פרה, רַבִּי יוֹחָנָן אָמַר, חַיִּיב חֲטָאת אֵף שֶׁלֹּא הוֹצִיא שִׁיעוֹר הָרָאוּ
לאכילת גמל, כיון שתבן ראוי לאכילת פרה, והוציא שיעור תבן
הראוי לאכילת פרה. רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן לָקִישׁ אָמַר, פְּטוּר מִחֲטָאת,
שכיון שהוציאו לאכילת גמל, צריך שיהא בו מלוא פי גמל, ובמלוא
פי פרה אין די כדי להאכיל גמל.

הגמרא דנה בדעת רבי יוחנן. אומרת הגמרא: בְּאַרְתָּא אָמַר רַבִּי
יוֹחָנָן הֵבִי – בערב אמר רבי יוחנן כך, שחייב, לְצַפְרָא הֵדֵר בֵּיה –
ולמחרת בבוקר חזר בו ואמר שפטור וכדעת ריש לקיש. אָמַר רַב
יוֹסֵף, שְׁפִיר עֲבַד הֵדֵר – טוב עשה רבי יוחנן שחזר בו ופטר, דִּהָא
לֹא חֲזוּ לְגִמְלָה – שהרי הוציאו עבור אכילת גמל, ושיעור כמלוא פי
פרה אינו די לאכילת גמל.

אָמַר לִיה אֲבִי לְרַב יוֹסֵף, אֲדִרְבָּה, בְּדַמְעִיקְרָא מִסְתַּבְרָא – מסתבר
יותר כמו שאמר רבי יוחנן בתחילה, שהמוציא תבן כמלוא פי פרה
להאכילו לגמל חייב, דִּהָא חֲזוּ לְפֶרֶה – שהרי הוציא תבן בשיעור
הראוי לאכילת פרה, ושיעור חשוב הוא, ומחשבתו שחשב להאכילו
לגמל אין כדי לבטל חשיבותו של התבן בשיעור זה.

רבין מעמיד באופן אחר את מחלוקתם: אֵלֶּא כִּי אֵתָא רַבִּין – כשבא
רבין מארץ ישראל לבבל אָמַר, הַמוֹצִיא תְּכָן כְּמִלֹּא פִּי פֶרֶה לְגִמְלָה,
דְּכֹנְלִי עֲלֵמָא לֹא פְלִיגִי דְחַיִּיב – בין רבי יוחנן ובין ריש לקיש אינם
חולקים שחייב חטאת, ומהטעם שאמר אביי, ששיעור זה ראוי
לאכילת פרה. כִּי פְלִיגִי – לא נחלקו אלא בְּמוֹצִיא עֶצֶה הראויה
לאכילת גמל, בשיעור כְּמִלֹּא פִּי פֶרֶה כדי להאכילו לְפֶרֶה, והעצה

אינה ראויה לאכילת פרה אלא על ידי הדחק, וְאִיפְכָא אֵתָמַר –
והשיטות נאמרו להיפך מכפי שרב דימי אמרם, רַבִּי יוֹחָנָן אָמַר
פְּטוּר, רִישׁ לָקִישׁ אָמַר חַיִּיב.
מבאר הגמרא: רַבִּי יוֹחָנָן אָמַר פְּטוּר, משום ששיעור העצה
שחייבים על הוצאתו הוא כמלוא פי גמל, וזה שהוציאו כמלוא פי
פרה, אף שהוציאו לצורך אכילת פרה, הרי הוא פטור, משום
שְׂאִכִּילָה עַל יְדֵי הִדְחָק לֹא שָׂמָה אִכִּילָהּ, ולכן אין לשיעור זה
חשיבות בכך שהוא ראוי לאכילת פרה. רִישׁ לָקִישׁ אָמַר חַיִּיב, שכיון
שהוציאו לאכילת פרה די בשיעור מלוא פי פרה, ואף שאינו ראוי לה
אלא על ידי הדחק, אִכִּילָהּ עַל יְדֵי הִדְחָק שָׂמָה אִכִּילָהּ.
שנינו במשנה, ששיעור הוצאת עֶמֶד, הוא כְּמִלֹּא פִּי מִלָּה.

מקשה הגמרא: וְהִתְנִינָא בברייטא ששיעור הוצאת עמיר הוא
בְּגִדוֹנֶתָה. מתרצת הגמרא: אִידִי וְאִידִי חֵד שִׁיעוּרָא הוּא – מלוא פי
טלה וגרוגרת שיעור אחד הוא.

שנינו במשנה: עֵלִי שׁוֹם וְעֵלִי בְּצִלִּים לחים בְּגִדוֹנֶתָה, ויבשים כְּמִלֹּא
פִּי הַגִּדִי, וְאִין מְצַטְרְפִין זֶה עִם זֶה מִפְּנֵי שֶׁלֹּא שְׁוֹו בְּשִׁיעוּרֵיהֶן.
הגמרא מבאר שיש אופנים שמצטרפין זה עם זה: אָמַר רַבִּי יוֹסִי בִּר
חֲנִינָא, מה ששנינו שֶׁאֵין מְצַטְרְפִין מפני שלא שוו בשיעוריהן, היינו
לשיעור החמור שֶׁבִּתְּכָן, כלומר, להשלים לשיעור הקטן שביניהם.
ובכונן שאם יש לו עֵלִי שׁוֹם ועלִי בְּצִלִּים יבשים [ששיעורם חמור] פחות
מכמלוא פי גדי, לא יועיל צירוף עֵלִים לחים [ששיעורם קל] להשלים
השיעור החמור של כמלוא פי גדי, אֲכַל מְצַטְרְפִין לשיעור הקל
שֶׁבִּתְּכָן, כלומר, להשלים לשיעור המרובה שביניהם, ובכונן שאם יש לו
עֵלִי שׁוֹם ובצלים לחים [ששיעורם קל] פחות מכגרוגרת, יועיל צירוף
עֵלִים יבשים [ששיעורם חמור] להשלים השיעור הקל של כגרוגרת,
ולחייב את המוציא.

הגמרא מקשה על דברי רבי יוסי בר חנינא: וְכָל דְּלֹא שְׁוֹו
בְּשִׁיעוּרֵיהֶן מִי מְצַטְרְפִין – וכי דברים שאין שיעורם שוו מצטרפים
זה עם זה לשיעור הקל [המרובה], וְהִתְנִין במשנה (כלים פ"ג מ"ב) לענין
שיעורי הבגדים שמקבלים טומאה, הַבְּגָד הַעֲשׂוּי מִצִּמְרָא או פשתים,
שיעורו לקבל טומאת מדרס, הוא שְׁלִשָּׁה טפחים על שְׁלִשָּׁה טפחים.
וְהַשֵּׁק הַעֲשׂוּי מִנוֹצָת שֶׁל עֵזים, שיעורו לקבל כל טומאה [בין טומאת
מדרס ובין טומאת מת וכיוצא בו] אֲרֻבָּעָה טפחים על אֲרֻבָּעָה טפחים,
וְהָעוֹר, שיעורו לקבל כל טומאה חֲמִשָּׁה טפחים על חֲמִשָּׁה טפחים,
וְהַמִּשְׁפָּן – מין מחצלת העשויה מקנים או מגמ, שיעורו לקבל כל
טומאה שְׁשָׁה טפחים על שְׁשָׁה טפחים.

וְהֵנִי עֵלָה – ושנינו (מעילה י"ח) על משנה זו, הַבְּגָד וְהַשֵּׁק, הַשֵּׁק וְהָעוֹר,
הָעוֹר וְהַמִּשְׁפָּן, מְצַטְרְפִין זֶה עִם זֶה להשלים השיעור הקל [המרובה]
הראוי לקבל טומאה, ובכונן, שאם אין בשק ארבעה על ארבעה
טפחים, הבגד שהוא חמור ממנו, משלימו. וכן אם אין בעור חמשה
על חמשה טפחים, השק שהוא חמור ממנו, משלימו. וכן אם אין
במפץ ששה על ששה טפחים, העור החמור ממנו, משלימו ומכשירו
לקבל טומאה.

וְאָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, מֵה הַפֶּעַם ששני מינים מצטרפים זה עם זה
לשיעור טומאה, והלא אין רגילות לצרפם וממילא אינם חשובים.
וביאר, מִפְּנֵי שֶׁרְאוּיִין הֵם לִטְמֵא יחד בטומאת מוֹשֵׁב, כלומר,
שמצינו שמצרפים אותם יחד, שהרי רוכבי החמור מצרפים שני מיני
בגדים יחד, ועושים מהם טלאי למרדעת שעליה יושבים הרוכבים,
ואם יש בו טפח על טפח הרי הוא מקבל טומאה, וכיון שמצאנו
פעמים שמצרפים אותם, לכך מצטרפים זה עם זה להשלים השיעור
לקבל טומאה.

הגמרא מסיימת את הקושיא: ויש לדקדק, מִטְּעָמָא שמצטרפים מיני
בגדים אלו עם אלו לקבל טומאה, הוא משום דְּרְאוּיִין לִיטְמֵא מוֹשֵׁב,
כלומר, משום שמצינו פעמים שרגילים לצרפם יחד, וכדברי רבי
שמעון, אֲכַל אִם אֵין רְאוּיִין לִיטְמֵא מוֹשֵׁב, לֹא הִיוּ מִצְטְרְפִים זֶה עִם
זֶה להשלים לשיעור טומאה. ואם כן קשה, איך אמר רבי יוסי בר
חנינא שכל המינים השנויים במשנתנו מצטרפים להשלים לשיעור
הקל. הרי אין רגילים לצרפם וליתנם לפני בהמה שאין דרכה
לאכלם.

מתרצת הגמרא: אָמַר רַבָּא

שבת דף עז עמוד ב תלמוד בבלי המבואר "שפה ברורה – עוז והדר" (ליום שלישי) קיא

הָבָא נָמִי חַוְיָא לְדוֹנְמָא – גַּם כֵּאן בַּמִּשְׁנָה לִגְבִּי מִינֵי מֵאכְלֵי בַּהֲמָה, יֵשׁ אוֹפֵן שְׂרָגִילִים לְצַרֵּף וּלְחַבֵּר כְּמֹה מִינִים יָחִד, שֶׁהַמּוֹכֵר מִינֵי מֵאכְלֵי בַּהֲמָה שׁוֹנִים נוֹתֵן בַּחֲלוּנּוֹ מַעַט מִכָּל מִין וּמִין לְהַצִּיגֵם בִּפְנֵי הַקּוֹנִים, וְנוֹחַ לוֹ שִׂיחָיו מִחוֹבְרִים יָחִד, שֶׁאִם לֹא כֵן יִתְפַּזְרוּ עַל יְדֵי הָרוּחַ מִחַמַּת שִׁיעוֹרֵם הַמַּעֲט.

משנה

משנה זו מפרטת שיעורם של מאכלי אדם לענין חיוב הוצאתם: הַמוֹצִיא אוֹכְלִים – אוֹכְלֵי אָדָם וְיֵשׁ בָּהֶם שִׁיעוֹר בְּגִדוֹתָהּ – תֵּאֵנָה יִבְשֶׁה שְׂצֻמָּקָה וְנִתְכוּרָה, חֵיִב. וּמִצְטָרְפִין כָּל מֵאכְלֵי אָדָם זֶה עִם זֶה לְשִׁיעוֹר כְּגִרּוּגָתָהּ, מִפְּנֵי שֶׁשְׂעוֹרֵיהֶן – שִׁיעוֹר הוֹצָאת כָּל מִינֵי מֵאכְלֵי אָדָם שׁוֹה, וְהוּא כְּגִרּוּגָתָהּ. חוּץ מִקְלִיפֹתַיִן שֶׁל פִּירוֹת וְנִרְעִינֵיהֶן וְעוֹקְצִינֵיהֶן – זֶנֶב הַפֶּרִי, שֶׁאִינֶם מִצְטָרְפִים לְשִׁיעוֹר זֶה, כִּי אֵינֶם אוֹכְלִים. וְכֵן חוּץ מִסוּבִין – קְלִיפַת הַחִיטִּים הַנוֹשֶׁרֶת מִחַמַּת הַכְּתִישָׁה, וּמוֹרְסָן – הַפְּסוּלָה הַנִּשְׁאֶרֶת בַּנֶּפֶס אַחֲרֵי בְרִירַת הַקֶּמַח, שֶׁאֵינֶן מִצְטָרְפוֹת לְהַשְׁלִים שִׁיעוֹר כְּגִרּוּגָתָהּ מִשּׁוּם שֶׁאֵינֶן רְאוּיוֹת לְמֵאכֹל אָדָם. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר, כָּל הַקְּלִיפּוֹת אֵינֶן מִצְטָרְפוֹת לְהַשְׁלִים שִׁיעוֹר כְּגִרּוּגָתָהּ, חוּץ מִקְלִיפֵי עֲדָשִׁין שֶׁמִּתְבַּשְׁלוֹת עִמָּהֶן, שֶׁמִּצְטָרְפוֹת. וְאִמָּנָם זֶה רַק בַּקְּלִיפּוֹת שֶׁהוֹרֵךְ לְבַשְׁלוֹ עִם הָעֲדָשִׁים וְלֹאכֹלָן עִם הָעֲדָשִׁים, אֲבָל הַקְּלִיפָה הַחִיצוֹנָה שֶׁנוֹשֶׁרֶת בְּגוֹרֵן וְאֵינָה מִתְבַּשֶּׁלֶת עִם הָעֲדָשִׁים אֵינָה מִצְטָרְפָה.

גמרא

שנינו במשנה שסובין ומורסן אינם מצטרפים לשיעור כגרוגרת לענין הוצאה. מקשה הגמרא: וְכִי סוּבִין וּמוֹרְסָן לֹא מִצְטָרְפִין, וְהִתְנַן בַּמִּשְׁנָה (חלה פ"ב מ"ח) לַעֲנִין שִׁיעוֹר הָעִיסָה שְׁחוּבָה לְהַפְרִישׁ מִמֶּנָּה חֲלָה, חֲמִשָּׁת רִבְעִים שֶׁל מִדַּת הַקֶּבֶץ קָמָה וְעוֹד מַעַט יוֹתֵר מִחַמֶּשֶׁת רַבְעִים, חֲיִיבִין בְּחֻלָּה – זֶהוּ שִׁיעוֹר הָעִיסָה שֶׁחֵיִיבִים לְהַפְרִישׁ מִמֶּנָּה חֲלָה, הֵן וְסוּבִין וּמוֹרְסָן, כְּלוּמֵר הַקֶּמַח הַסּוּבִין וְהַמּוֹרְסִן מִצְטָרְפִין לְהַשְׁלִים שִׁיעוֹר זֶה, וְאִם סוּבִין וּמוֹרְסִן מִצְטָרְפִים לְשִׁיעוֹר חֵיב חֲלָה, מִדּוּעַ לַעֲנִין הַשִּׁיעוֹר הַנֶּצֶרֶךְ לְהַתְחִיב עַל הוֹצָאָה בִּשְׁבֹּת, הַסּוּבִין וְהַמּוֹרְסִן אֵינֶן מִצְטָרְפִין עִם הַקֶּמַח.

מתרצת הגמרא: אָמַר אֲבִי, דווקא לענין חלה מצטרפים, שֶׁכֵּן עָנִי אוֹכֵל פֶּתוֹ בְּעִיסָה בְּלוּסָה (מערבת), שֶׁדֶּרֶךְ הָעֵנִי לֹאכּוֹל פֶּת מִקֶּמַח שֶׁמַּעוֹרֵב בּוֹ סוּבִין וּמוֹרְסִן, וְלִגְבִּי חֵיב חֲלָה שֶׁנֶּאֱמַר בָּהּ (במדבר טו יט) 'לֶחֶם הָאָרֶץ', אָף לֶחֶם זֶה שֶׁדֶּרֶךְ הָעֵנִי לֹאכּוֹל בְּכָלֵל זֶה, אֲבָל לִגְבִּי שֹׁבֵת אֵין חֵיבִים אֵלֹא עַל דִּבְרֵי חֹשֶׁב, וְלֶחֶם הַמַּעוֹרֵב בְּסוּבִין וּמוֹרְסִן אֵינוֹ נֹאכֵל לְסַתֵּם בְּנֵי אָדָם וְאֵינוֹ חֹשֶׁב, לָכֵן אֵינוֹ מִצְטָרֵף לְשִׁיעוֹר גְּרוּגָרָתָהּ.

שנינו במשנה: רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר חוּץ מִקְלִיפֵי עֲדָשִׁים הַמִּתְבַּשְׁלוֹת עִמָּהֶן.

מקשה הגמרא: מִדְּבַרֵּי רַבִּי יְהוּדָה מִשְׁמַע, שֶׁקְלִיפּוֹת עֲדָשִׁים אֵין – אֲכַן מִצְטָרְפוֹת לְשִׁיעוֹר כְּגִרּוּגָתָהּ, אֲבָל קְלִיפּוֹת פּוֹלִין לֹא מִצְטָרְפוֹת לְשִׁיעוֹר כְּגִרּוּגָתָהּ, וְהִתְנַן – וְהִלָּא שְׁנֵינוּ בְּבִרְיָתָא, רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר, כָּל הַקְּלִיפּוֹת אֵינֶן מִצְטָרְפוֹת לְהַשְׁלִים שִׁיעוֹר כְּגִרּוּגָתָהּ חוּץ מִקְלִיפֵי פוֹלִין וְעֲדָשִׁים, הֲרֵי שְׁגָם קְלִיפֵי פוֹלִין מִצְטָרְפוֹת, וּמִדּוּעַ נִקְטַּ בַּמִּשְׁנָה רַק עֲדָשִׁים וְלֹא גַם פּוֹלִין.

מתרצת הגמרא: לֹא קָשְׁיָא, הָא בְּחֻדְתֵּי – בְּבִרְיָתָא שְׁנֵינוּ שְׁגָם קְלִיפֵי פוֹלִין מִצְטָרְפוֹת מִדּוּבֵר בְּקִטְנוּת חֲדָשׁוֹת, וּבַחֲדָשׁוֹת גַּם קְלִיפֵי פוֹלִין מִצְטָרְפוֹת, הָא בְּעֻתֵּיהֶן – אֲבָל בַּמִּשְׁנָה שְׁנֵינוּ בָּהּ שֶׁרַק קְלִיפֵי עֲדָשִׁים מִצְטָרְפוֹת, מִדּוּבֵר בְּקִטְנוּת יִשְׁנוֹת, וּבִישְׁנוֹת רַק קְלִיפֵי עֲדָשִׁים מִצְטָרְפוֹת וְלֹא קְלִיפֵי פוֹלִין.

מבאר הגמרא: עֲתִיבֵן מֵאֵי מִצְטָרְפִין לֹא – מִזֶּה הִטַּעַם שֶׁקְלִיפֵי פוֹלִין יִשְׁנוֹת אֵינֶן מִצְטָרְפוֹת. אָמַר רַבִּי אֲבָהוּ מִפְּנֵי שֶׁמִּשְׁחִירוֹת מִחַמַּת הַתִּישוּנוֹת וּפְרָאִין בְּזוּבִין בְּקֻעָרָה, וְלָכֵן אֵין הַדֶּרֶךְ לְבַשֵּׁל פוֹלִין יִשְׁנִים עִם קְלִיפּוֹתֵיהֶם, וּמִשּׁוּם כֵּךְ אֵין קְלִיפּוֹתֵיהֶן מִצְטָרְפוֹת לְהַשְׁלִים שִׁיעוֹר כְּגִרּוּגָתָהּ.

הדרן עלך בלל גדול

פרק שמיני - המוציא יין

בפרק זה יבוארו השיעורים שחייבים על הוצאתם מרשות לרשות בשבת.

משנה

משנתנו מבאר מה הם שיעורי המשקים שחייבים על הוצאתם מרשות לרשות: הַמוֹצִיא יַיִן חֵי, שֶׁאֵינוֹ מַעוֹרֵב בְּמִים, שִׁיעוֹרוֹ בְּרֵי מְזִיגַת הַבּוֹס – כְּשִׁיעוֹר שְׁנוֹתֵנִן מִמֶּנּוּ לְחוּךְ כּוֹס, שֶׁכְּשִׁיעֵרֵב אוֹתוֹ בְּמִים כְּדֵי שִׂיחָהּ רְאוּי לְשִׁתִּיהָ, תִּתְמַלֵּא הַכּוֹס. הַמוֹצִיא חֲלָב בַּהֲמָה, שִׁיעוֹרוֹ בְּרֵי גְמִיעָה – כְּמֹה שֶׁאִדָּם בִּינוֹנִי בּוֹלַע בֶּבֶת אַחַת. הַמוֹצִיא דְּבָשׁ דְּבוֹרִים, שִׁיעוֹרוֹ בְּרֵי לִיתֵן עַל הַכֶּתֶת – עַל מִכָּה שִׁישׁ לְסוֹסִים וְלִגְמָלִים בִּגְבֶּם מִחַמַּת מִשְׁאֵם. הַמוֹצִיא שֶׁמֶן, שִׁיעוֹרוֹ בְּרֵי לְסוּף בּוֹ אֲכָר קָמָן. הַמוֹצִיא מִיָּם, שִׁיעוֹרָם בְּרֵי לְשׁוֹף בָּהֶם אֶת הַקִּילּוֹר – כְּשִׁיעוֹר הַמִּים הַנֶּצֶרֶךְ כְּדֵי לְהַמִּים בָּהֶם אֶת הַקִּילּוֹר. וְשֶׁאֵר כָּל הַמִּשְׁקִין שֶׁאֵינֶם מִשְׁמָשִׁים לְרִפּוּאָה, שִׁיעוֹרָם בְּרִבְעִיעִית הַלּוֹג. וְכֵן כָּל הַשּׁוֹפְבִין – מִים סְרוּחִים, שִׁיעוֹרָם בְּרִבְעִיעִית הַלּוֹג. רַבִּי שְׁמַעוֹן חוֹלֵק וְאוֹמֵר, כּוֹלֵן – כָּל הַמִּשְׁקִים, וְאֵף יַיִן חֵלֵב וּדְבַשׁ, שִׁיעוֹרָם בְּרִבְעִיעִית הַלּוֹג, וְלֹא נֶאֱמַרוּ כָּל הַשִּׁיעוֹרִין הַלְלוּ הַנוֹכְרִים בַּמִּשְׁנָה, שֶׁהֵם פָּחוֹת מִרְבִּיעִית, אֲלָּא לְמַצְנִיעֵיהֶן – לְמִי שֶׁהִצְנִיעַ מִשְׁקִים אֵלּוֹ וְחֹזֵר וְהוֹצִיאֵם, שֶׁהוּא חֵיב אֲפִילוֹ בַּפָּחוֹת מִרְבִּיעִית, אֲבָל שֶׁאֵר כָּל אָדָם אֵינוֹ מִתְחַיֵּב אֵלֹא בְּרִבְעִית.

גמרא

שנינו במשנה ששיעור יין חי שחייבים על הוצאתו הוא כדי מזיגת הכוס. הגמרא מבאר באיזה כוס מדובר: הָנָא – שֶׁנֶּה הִתְנָא בְּתוֹסַפְתָּא (פ"ט ה"ז), הַמוֹצִיא יַיִן, שִׁיעוֹרוֹ בְּרֵי מְזִיגַת בּוֹס יָפָה. מִבְּאֵרֵת הַגְּמָרָא: וְמֵאֵי – מִזֶּה הָיָא בּוֹס יָפָה, בּוֹס שֶׁל בְּרִכָּה – כּוֹס שֶׁמְבָרְכִים עָלָיו בְּרִכַּת הַמּוֹזֵן.

הגמרא מבאר מהו שיעור כוס של ברכה: אָמַר רַב נְחֻמָּן אָמַר רַבָּה בְּרַב אֲבָהוּ, בּוֹס שֶׁל בְּרִכָּה צָרִיךְ שִׁיחָא בּוֹ יַיִן חֵי בְּשִׁיעוֹר רֹבֵעַ בְּרִבְעִית – רַבַּע שֶׁל רְבִיעִית לּוֹג, בְּרֵי שִׁימּוּנָהּ – שִׁיעֵרֵב בּוֹ שְׁלֹשָׁה חֻלְקִים מִים וְעֶמּוּד עַל רְבִיעִית הַלּוֹג.

רבא מדייק ממשנתנו כרבה בר אבוח: אָמַר רַבָּא, אָף אֲנִי נָמִי